

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ

В умовах непередбачуваної динамічної економіки, що склалася в нашій країні, страхування несе надзвичайно велику суспільну функцію, а саме: робить нас менш безпорадними перед надзвичайними ситуаціями. Найважливішою сферою національної економіки України виступає фінансовий сектор. Однією з його складових є страховий ринок, розвиток якого в умовах інтеграції у світове економічне співтовариство та в період посилення процесів глобалізації займає одне із провідних місць у національній економіці. Страховому ринку притаманна низка проблем, що є наслідком недосконалого законодавчого регулювання фінансових інститутів та ринків, відсутністю єдиної стратегічної політики в даній галузі, а також економічної, політичної та соціальної нестабільності в країні. На сьогоднішній день національна економіка потребує значних фінансових ресурсів, а страхова галузь є важливим фінансовим інструментом, за допомогою якого можна акумулювати кошти для подальшого інвестування їх в економіку. У зв'язку з тим, що страхові компанії беруть на себе більшість як економічних так і природних ризиків, яким піддаються юридичні та фізичні особи, виникає необхідність постійної оцінки загального ризику діяльності страхової компанії, адже від успішності страхової компанії залежить кожен її клієнт.

Основними проблемами розвитку страхового ринку є:

- інтернаціоналізація страхового бізнесу;
- поява значних міжнародних страхових консорціумів;
- зростання обсягу інвестицій у цінні папери;
- зростання рівня запитів з боку клієнтури;
- безперестанні фінансові шахрайства у сфері страхування;
- різкі зміни політико-економічної ситуації у багатьох країнах;
- незбалансованість вікової структури персоналу страховиків;
- масова поява нових інформаційних технологій;
- потреба забезпечення особистої безпеки працівників страхових компаній.

Сильно впливають на розвиток страхування зміни у соціальній сфері, що зумовлюють зростання запитів клієнтури. Високі стандарти життя населення у розвинутих країнах формують підвищені вимоги до страхового обслуговування. Клієнти страхових компаній цих країн не схильні беззастережно приймати те, що їм пропонують страхові компанії, які змушені систематично вивчати ринок, щоб їхні послуги відповідали запитам споживачів.

Нові інформаційні технології докорінно змінили роботу страховика. Комп'ютеризація збору й обробки страхової інформації значно підвищили продуктивність праці, надійність, оперативність в ухваленні рішень й ефективність роботи страхових компаній у цілому, і знизили рівень внутрішньофірмових витрат страховиків.

Нові інформаційні технології сприяли впровадженню у страхове обслуговування кредитних карток. Підвищується конкурентна боротьба за ринок

вільного капіталу, який є у населення, між страховими компаніями і комерційними банками. Останні активно впроваджуються в сферу страхового бізнесу через створення страхових альянсів (особливо у страхуванні життя, що дає банкам великий прибуток і пов'язане з невеликим і суттєво прогнозованим ризиком).

Сучасний стан розвитку страхового ринку в індустріально розвинутих країнах Заходу характеризується посиленням тенденції до монополізації та концентрації капіталу у страхуванні. Можна виділити чотири організаційні форми прояву цієї тенденції:

1. Горизонтальна інтеграція – зосередження у невеликій кількості значних страхових компаній все більшого обсягу страхових премій і страхових послуг.

2. Вертикальна інтеграція – проникнення страхових компаній до інших сфер, що пов'язані зі страхуванням (банківська, біржова діяльність).

3. Створення транснаціональних страхових компаній поки ще значно не поширилося у страхуванні, проте це явище існує і має тенденцію до розвитку.

4. Диверсифікація – розширення інвестиційної сфери діяльності на галузі, що прямо не пов'язані зі страхуванням. Таким чином невеликі страхові компанії намагаються вижити в умовах загострення конкуренції і набути додаткового і більш сталого джерела прибутків, які потрібні для покриття витрат із страхування, що зростають.

Для страхового ринку індустріально розвинутих країн Заходу притаманні такі основні типи диверсифікацій:

- страхові компанії стають частиною якогось концерну;
- страхові компанії починають володіти підприємствами, які зайняті в інших галузях матеріального виробництва, або вкладають капітал у ці галузі, скуповуючи акції цих підприємств;
- страхові компанії створюють дочірні компанії у фінансово-кредитній сфері.

Нова роль страхових компаній полягає в тому, що вони виконують функції спеціалізованих кредитних інститутів – займаються кредитуванням певних сфер і галузей господарської діяльності. Страхові компанії займають провідні після комерційних банків позиції за величиною активів і можливістю використання їх як кредитного капіталу. Характер ресурсів, що акумулюється страховиками, дозволяє використовувати їх для довгострокових виробничих капіталовкладень, наприклад, через ринок цінних паперів. Таких можливостей банки, що оперують коштами, які залучаються на більш короткий термін, не мають. Тому страхові компанії займають панівне положення на ринку вільного капіталу.

Приплив грошових коштів у вигляді страхових премій і прибутків від активних операцій, зазвичай, набагато перевищує суму щорічних виплат власникам полісів. Це дозволяє страховим компаніям з року в рік збільшувати інвестиції у високоприбуткові довгострокові цінні папери з фіксованими строками погашення, головним чином в облігації промислових корпорацій, державні облігації і закладні під нерухомість.